

Dinamització del procés participatiu per a potenciar la vinculació dels equipaments cívics al seu entorn

Informe de la sessió

Igualada, 16 d'octubre de 2017

Índex

1. Presentació.....	3
2. Participants	4
3. L'equipament en una paraula.....	6
4. Quines són les necessitats del nostre territori sobre les quals l'equipament podria tenir un paper?	7
5. Com podria enfortir el Casal la vinculació al territori?	9
6. Com potenciar la implicació activa d'entitats i persones usuàries en la dinàmica del Casal?	10
7. Valoració de la sessió.....	11

1. Presentació

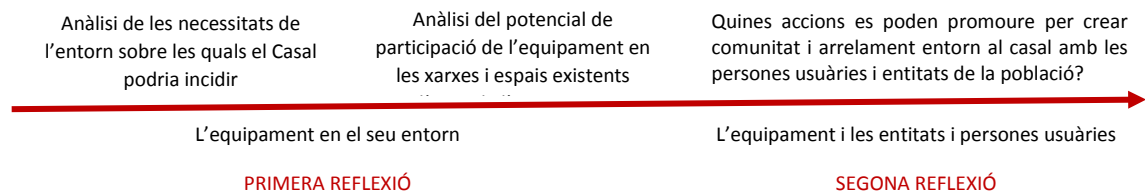
Des del *Departament de Treball, Afers Socials i Famílies*, a través de la *Direcció General d'Acció Cívica i Comunitària*, conjuntament amb la *Direcció General de Transparència, Dades Obertes i Qualitat Democràtica*, del *Departament d'Afers i Relacions Institucionals i Exteriors i Transparència* s'està impulsant un procés de reflexió amb relació a les potencialitats del paper dels equipaments cívics (EC) en el territori.

En aquest marc, durant els mesos d'octubre i novembre s'estan organitzant unes sessions de treball arreu de Catalunya, amb l'objectiu de reflexionar conjuntament i compartir les oportunitats en l'acció de l'equipament cívic en el seu entorn i quina ha de ser la seva implicació en el seu entorn proper, en el seu treball amb la comunitat i en el seu aspecte inclusiu.

El passat dilluns 16 d'octubre de 2017 es va realitzar una sessió de reflexió respecte el paper dels equipaments cívics de la Generalitat de Catalunya a Igualada. La sessió es va realitzar de 17:00 a 19:30 hores al Casal Cívic Montserrat del municipi.

Pel que fa al **programa de la sessió**, en primer terme, el Sr. Francesc Molina i la Sra. Blanca Roda van donar la benvinguda, compartir els objectius del procés i detallar el marc del debat. Seguidament, les persones participants van iniciar la reflexió i el debat per generar aportacions i propostes d'acord amb el següent esquema:

Esquema de reflexió

A continuació es presenten, en primer terme, les entitats i serveis participants, caracteritzant el perfil de persones assistents. En segon terme, queden recollits els resultats de la reflexió realitzada. Cada pregunta va generar un seguit de reflexions i propostes, que han estat agrupades i sistematitzades. Per últim, es mostren els

resultat de la valoració realitzada pels i les participants que van voler, mitjançant un qüestionari.

2. Participants

Van assistir-hi 21 persones pertanyents a les següents entitats o serveis:

- Ajuntament d'Igualada
- Àrea Bàsica de Salut - Direcció
- Associació Barri Sant Crist i Coral Terra Nostra
- Associació cultural Al Farabi
- Associació Cultural Montserratins
- Associació de gent gran d'Igualada
- Associació de Veïns Sant Crist
- Associació d'Esclerosi Múltiple Anòia
- Associació Familiars Alzheimer i Demències Anòia (AFADA)
- Associació Intercultural Nour
- Casal El Passeig
- DAE
- Dones Amb Empenta
- Equipament Juvenil la Kaserna/Dept. Joventut

Analitzant les dades dels qüestionaris contestats, del total de participants, residents en els municipis d'El Bruc, Igualada, Òdena, Vilanova del Camí, Santa Margarida de Montbui, un 60 % va ser dones i la resta homes. Del total de respostes, un 60 % són nascuts a Catalunya, un 15 % a la resta d'Espanya i un 25 % a la resta del món. Pel que fa a la situació laboral, la majoria són jubilats o pensionistes (un 55%), un 39% treballa i la resta està en situació d'atur (10%) o estudiant (5%).

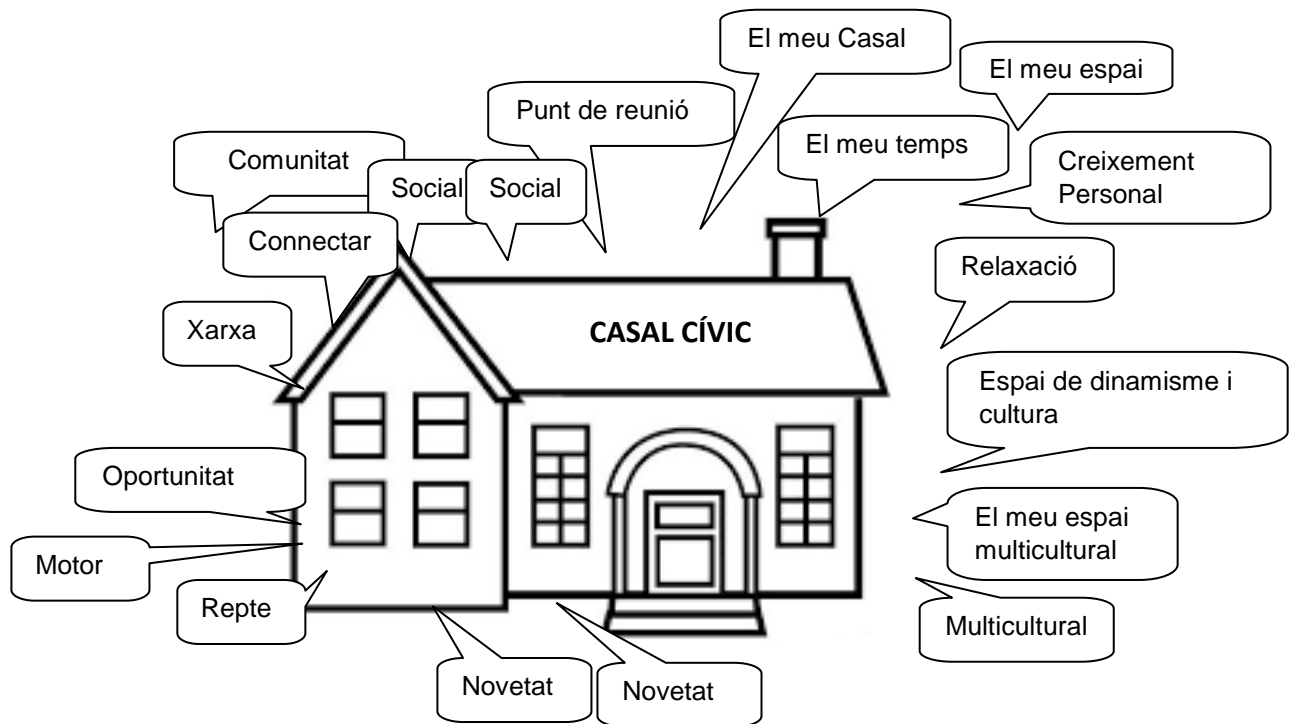
Entre les persones que treballen, la meitat són persones treballadores de l'administració pública, i la resta de participants es reparteixen en igual percentatge en el sector de l'Agricultura, ramaderia, aqüicultura; el sector de la salut, l'educació i els serveis socials i altres activitats.

Pel que fa al nivell formatiu, un 45 % tenen el primer grau, un 10% ESO O FP Mitjà, un 15% FP superior o Batxillerat superior, i un 30 % han estudiat una diplomatura o llicenciatura.

Amb relació a la pregunta de quin tipus d'entitats formen part d'algun tipus d'entitat, un 5% assenyala pertànyer a una col·legi professional, un 24% forma part de una associació cultural i de lleure, un 5% forma part respectivament de una entitat empresarial, d'una veïnal o una associació ambientalista, un 10% manifesten pertànyer a una associació de pares i mares i un 48% de les persones assistents són socis d'altres entitats relacionades amb l'àmbit de salut, gent gran i fotografia.

3. L'equipament en una paraula...

Per iniciar la reflexió d'una manera activa i dinàmica es va demanar als i a les participants que es presentessin, dient el seu nom, l'entitat a la que pertanyien i que diguessin amb una paraula què era el Casal Cívic per a ells i elles. A continuació, es presenten les paraules citades:

 En aquest primer moment de reflexió vivencial es van destacar aspectes com:

- Un primer bloc de paraules al·ludeixen al Casal cívic com punt de trobada: punt de reunió, comunitat, espai social, fent referència a la dimensió relacional.
- Un segon bloc l'atribueix conceptes com xarxa o connectar, és a dir, com un lloc que posa en relació a les persones.
- Un tercer conjunt de paraules assenyalen al Casal cívic com una oportunitat, un repte, el vinculen amb la idea de motor, oportunitat, en tant que ofereix moltes possibilitats de futur.
- Un últim grup d'aportacions feia referència al sentiment de pertinença a l'equipament. Idees com: el meu Casal, el meu espai, el meu temps, el meu espai de multi activitats, creixement personal, relaxació, espai de dinamisme i cultura, multicultural.
- Finalment, hi havia per qui el Casal era una novetat, perquè desconeixien què s'hi fa.

4. Quines són les necessitats del nostre territori sobre les quals l'equipament podria tenir un paper?

 En segon lloc, la reflexió es va centrar en identificar necessitats del territori en les quals l'equipament cívic hi podria incidir. Les aportacions dels i de les participants van ser les següents:

Punt d'informació i comunicació d'activitats

- Davant la necessitat de comunicar les activitats que es realitzen al territori, els equipaments cívics poden tenir un paper actiu com a aglutinador de la informació, exercint de punt de comunicació per i entre la població.
- En aquesta línia, l'equipament pot tenir un paper de posar en contacte a les persones i entitats que realitzen diferents activitats al territori. És a dir, es destaca la capacitat de difusió que poden tenir els equipaments cívics per donar a conèixer les activitats que realitzen les entitats. Per fer això, es podria promoure disposar d'un portal d'entitats o plataforma digital on es podria fer difusió de les activitats que es realitzen.

Punt de trobada intergeneracional i intercultural

- Els equipaments cívics també poden ser un punt de trobada intergeneracional, davant la necessitat de posar en contacte a persones de diferents edats: infants, joves, adults i gent gran. Per exemple, es podria promoure l'explicació de contes per part de les persones grans als més joves.
- També es valora necessari promoure les relacions interculturals entre persones de diferents orígens. Així, s'observa que els equipaments cívics poden promoure reunions i espais de trobada entre persones de diferents cultures, ja sigui fent trobades mensuals per conèixer-se, o a través d'activitats com intercanvi gastronòmic o de costums. Hi ha entitats que poden facilitar promouen aquest intercanvi.

Connector entre entitats i entre entitats i persones

- L'equipament pot ajudar a posar en relació les entitats amb les persones que no participen habitualment de les activitats que s'organitzen.
- De la mateixa manera, també es podria promoure la trobada entre entitats socials a través dels equipaments cívics.

Cessió d'espais

- Una altra necessitat del territori és la disposició d'espais per a realitzar reunions i activitats de les entitats. Per tant, la cessió d'espais és un dels elements que s'ha de continuar oferint des dels equipaments cívics, ja que actualment ja es realitza.

Acompanyament a la ciutadania en la creació d'activitats

- En ocasions la ciutadania i les entitats tenen idees que costa materialitzar-les en accions o activitats. En aquest punt, els equipaments cívics poden ajudar a materialitzar i desenvolupar idees de la ciutadania. En aquest sentit, s'observa que les entitats i associacions potser ho tenen més fàcil a l'hora de posar en marxa els seus projectes, però els grups de persones informals no. Per això, s'apunta que l'equipament cívic pot ser embrió de projectes més enllà de les entitats ja constituïdes.

Generar activitats pels infants en dies puntuals

- Entre les necessitats del territori, s'observa que al llarg de l'any hi ha alguns dies que els infants no tenen escola però els pares sí que treballen - tipus pont o dies de lliure disposició dels centres escolars-, situació que provoca que els pares tinguin problemes per poder cuidar els seus fills. Per això s'observa que l'equipament cívic podria oferir activitats lúdiques dirigides a aquests infants i aquestes famílies per cobrir aquesta necessitat en dies puntuals.

Oferir activitats lúdiques adreçades a gent gran

- S'identifica la necessitat de realitzar activitats lúdiques per la gent gran, com per exemple, ball, o realitzar concerts i activitats de festa als equipaments de proximitat.

Oferir activitat esportiva

- Una altra activitat que es podria promoure és esport per a dones per a que se sentin còmodes desenvolupant l'activitat i es planifiquin en funció de les seves necessitats i gustos.

5. Com podria enfortir el Casal la vinculació al territori?

Les persones participants també van reflexionar amb relació a com el Casal podria tenir un paper més actiu en la comunitat i la xarxa de relacions del territori, indicant si trobaven a faltar el Casal en algun espai de relació, treball o participació del barri o territori. I en aquest sentit es va assenyalar les següents consideracions.

- El Casal podria fer de **motor de la xarxa social** connectant i vinculant unes persones i entitats entre elles, ajudant a crear micro-xarxes (entre veïnat, pares i mares d'escoles, etc.). Es valora que les entitats i col·lectius viuen força tancades en el seu món i per aquest motiu és clau promoure la interacció entre aquestes entitats i col·lectius.
- Per ajudar a fer xarxa, es proposa promoure una jornada anual lúdica de coneixement mutu.
- Per aconseguir-ho, es podrien crear **espais de contacte i coneixement mutu**, tant entre aquelles entitats i persones usuàries dels Casals com aquelles que encara no ho són. Per tant, es posa en valor el seu potencial paper posant en contacte i generant espais on compartir entre els equipaments, els recursos, els serveis i les entitats del territori. Per exemple, entre el centre de salut i les associacions de veïns.
- Es valora que costa engrescar a les persones perquè participin en les activitats que organitzen les entitats i el propi Casal. Es reflexiona que si bé aquest fet pot tenir diferents motius, es podrien promoure diferents accions per intentar millorar:
 - Seria bo preguntar a la gent i escoltar per saber què volen, per així organitzar activitats més adequades als seus gustos i desitjos.
 - Assegurar que les activitats que s'organitzin siguin més econòmiques per facilitar l'accés a més persones, amb activitats gratuïtes o a preu simbòlic. Es reflexiona que, en ocasions, el preu d'algunes activitats provoca que algunes persones no hi participin.

- Enfortir els canals de comunicació, des de l'equipament cívic es podria gestionar un llistat de difusió de WhatsApp per donar a conèixer les activitats del Casal i de les entitats vinculades al Casal i la comunitat.
- Un altre element que facilitaria que més persones utilitzessin el Casal seria que obrís els dissabtes al matí. Si bé alguns Casals obren el dissabte al matí, facilitant que persones que no poden utilitzar-ho entre setmana ho facin, d'altres equipaments cívics únicament obren entre setmana. Com a exemple, alguna entitat assenyala que els aniria bé disposar dels espais per organitzar activitats pels infants el dissabte.
- Per facilitar que les persones usuàries accedeixin al Casal seria bo eliminar les barreres arquitectòniques, per les persones amb mobilitat reduïda. En aquest mateix sentit, es destaca l'incivisme d'algunes persones que ocupen els aparcaments de persones amb discapacitat sense ser-ho, dificultant l'accés a persones usuàries que tenen problemes de mobilitat.

6. Com potenciar la implicació activa d'entitats i persones usuàries en la dinàmica del Casal?

Finalment, la reflexió es va centrar en com promoure la implicació, l'arrelament i els vincles de les persones usuàries i les entitats amb el Casal. Les aportacions van ser les següents:

- En primer terme, es valora que actualment la ciutadania sovint té una actitud consumista de les activitats socials de la ciutat. És a dir, s'apunten a activitats com usuaris però no s'impliquen en l'organització de les activitats. En termes generals, s'assenyala que cal fer protagonista la ciutadania fent que la gent participi més activament fent partícips a la gent de les activitats que s'organitzen.
- Les entitats s'han de vincular més a l'equipament perquè són el termòmetre de la realitat social i són transmissores d'aquesta realitat social a l'equipament. És necessari potenciar les relacions entre els equipaments i les entitats.
- Realitzar enquestes abans de fer la programació anual per tenir en compte l'opinió de la gent en quant a les seves necessitats i interessos.

- Introduir elements lúdics a l'equipament.
- Crear espais amb caliu per fer-los uns llocs acollidors on les persones s'hi sentin a gust.
- Promoure el treball en xarxa per informar millor, poder derivar correctament als diferents recursos existents al territori i per oferir un servei més coherent entre tots ells.
- Difondre millor les activitats que es realitzen. Cal fer una nova estratègia/campanya comunicativa explicant què és i què s'hi pot fer en un Casal Cívic. És necessari publicar més les activitats que es realitzen al Casal.
- Cal obrir l'equipament al carrer, anar a buscar a la gent on està, a les places a l'espai públic. Seria bo que l'equipament cívic es fes visible al carrer fent activitats, ampliar en la mesura del possible les activitats fora del Casal.
- S'observa que si el Casal tingués una Oficina d'Atenció al Ciutadà o un servei d'informació, la ciutadania és vinculària més a aquest perquè seria un punt de referència a l'hora d'obtenir informació o assabentar-se dels recursos existents.
- Es podria enfortir el vincle entre els equipaments cívics i els centres educatius per fer activitats conjuntes.

7. Valoració de la sessió

Les persones participants van poder valorar la sessió de treball mitjançant un qüestionari. Els principals trets de la valoració en base a les respostes donades són:

